

Business Centre Club

Warszawa, 31 października 2018 r.

BCC PROPONUJE

dotyczy: projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych

Zatory płatnicze są zasadniczym i powszechnym problemem dla większości przedsiębiorców. Jak pokazują wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego wśród członków BCC, ponad 60% ankietowanych przedsiębiorców wskazało zatory płatnicze, jako duży problem dla firmy. Tyle samo przedsiębiorstw oczekuje na uregulowanie przeterminowanych płatności od 30 do 90 dni. W przypadku niemal 28% podmiotów trwa to zwykle do 30 dni.

Business Centre Club docenia wysiłki Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii w ograniczaniu przeterminowanych płatności. Opiniowany projekt ustawy umożliwiający m.in. wydanie przez sąd nakazu zapłaty w przypadku posiadania przez wierzyciela określonych dowodów, umożliwiający zmniejszenie podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym w przypadku braku zapłaty przez dłużnika, czy wreszcie wskazujący maksymalne terminy płatności w transakcjach handlowych, abstrahując już od kwestii zasadności ingerencji przez ustawodawcę w naczelną zasadę prawa cywilnego – swobodę umów, powinien pomóc ten problem ograniczyć.

Z badania ankietowego BCC wynika, że przeterminowane płatności, u blisko 26% przedsiębiorców, stanowią od 10 do 20% ogólnej sumy należności, natomiast w przypadku 22% firm, stanowią one od 20 do 40% ogólnej sumy należności. Co istotne, w porównaniu z ubiegłym rokiem, aż 50% firm odnotowało wzrost przeterminowanych płatności w zakresie do 1 do 20%, a nieco ponad jedna czwarta wzrost od 20 do 50%.

Wielkość podmiotu nie ma znaczenia z punktu widzenia zalegania z płatnościami. Na pytanie jakiego rodzaju podmioty są największymi dłużnikami, przedsiębiorcy wskazują duże oraz średnie firmy (po 31,5% odpowiedzi) oraz małe przedsiębiorstwa (ponad 33%). Na publicznych zamawiających wskazało natomiast jedynie 3,7% podmiotów.

Jak pokazują wyniki ankiety, konsekwencje zatorów płatniczych dla firm to przede wszystkim konieczność pozyskania kredytu obrotowego na bieżące zobowiązania (tak wskazało 41% przedsiębiorców), ograniczanie inwestycji (tak wskazało ponad 28% przedsiębiorców), zaleganie ze zobowiązaniami wobec Skarbu Państwa (tak wskazało 13% przedsiębiorców). Dodatkowo przedsiębiorcy wskazali także: nieterminowe zapłaty dostawcom, czy konieczność uruchomienia faktoringu.

Przedsiębiorcy pytani o to, jakie są główne przyczyny zatorów płatniczych wskazali, że to przede wszystkim mentalność przedsiębiorców i kredytowanie własnej działalności kosztem innych (ponad 81%). Przedsiębiorcy wskazali ponadto, iż dużym problemem jest wymuszanie przez duże firmy na mniejszych podmiotach wydłużenia kredytu kupieckiego (2/3 ankietowanych firm), zbyt duże obciążenia podatkowe i daniny na rzecz Skarbu Państwa (tak wskazała połowa ankietowanych) oraz przewlekłość postępowań sądowych i oczekiwanie na egzekucję należności średnio kilkaset dni (tego zdania było ponad 44% ankietowanych). Przedsiębiorcy wymieniają również takie patologiczne sytuacje rynkowe jak: nie odbieranie wykonanych prac, celem uniknięcia zapłaty, czy wewnętrzne obiegi dokumentów, w tym faktur, w dużych firmach i konieczność kilkunastu akceptacji niezbędnych do wypłaty. Często zapłatę blokuje nieobecność akceptantów.

Wyniki przeprowadzonej ankiety potwierdzają zatem, iż wśród przedsiębiorców istnieje duży problem zatorów płatniczych, przy czym źródła ich powstawania są zróżnicowane.

Propozycje BCC:

Największą bolączką jest brak dyscypliny w dotrzymaniu ustalonych terminów płatności przez dłużników. **BCC proponuje wprowadzić do obrotu prawnego takie przepisy, które zapewnią radykalne przyspieszenie spraw windykacyjnych** oraz zapewnią możliwość zabezpieczenia wierzyciela na majątku dłużnika na wczesnym etapie postępowania. W wielu przypadkach powinno wpłynąć to na mentalność przedsiębiorców-dłużników i zablokowanie patologii kredytowania własnej działalności kosztem innych (co, jak pokazuje ankieta BCC, jest niebagatelnym problemem).

Obecnie przedsiębiorca-wierzyciel musi wystawić fakturę, zapłacić podatki, zatrudnić prawnika, udowodnić procesowo, że dane wynagrodzenie mu się w ogóle należy, następnie długo czekać w sądzie na prawomocny wyrok. Tego rodzaju niedogodnościami – w miarę możliwości – należałoby obciążyć dłużnika, ponieważ to dłużnik nie dopełnił swoich zobowiązań.

BCC proponuje wprowadzenie do porządku prawnego instytucji szybkiego zabezpieczenia roszczeń wierzyciela na majątku dłużnika, m.in. na podstawie odpowiednich dokumentów posiadanych przez wierzyciela tj. zawartej umowy, faktury VAT lub innego rachunku, dowodu spełnienia świadczenia przez wierzyciela.

Jeśli wierzyciel legitymowałby się odpowiednimi dokumentami, sąd zobligowany byłby do wydania postanowienia o zabezpieczeniu. Zabezpieczenie majątku dłużnika, zaraz po wniesieniu sprawy do sądu, w tym zajęcie nieruchomości, w której zamieszkuje lub prowadzi działalność gospodarczą dłużnik, bardzo zmotywuje do zapłaty oraz odniesie skutek prewencji ogólnej – zniechęci do opóźnień w uregulowaniu należności. Obecne przepisy dotyczące zabezpieczenia są zbyt restrykcyjne i trudno jest wierzycielowi uzyskać zabezpieczenie. Tymczasem instytucja ta powinna znaleźć szerokie zastosowanie albowiem zabezpiecza wierzyciela, nie powodując jednocześnie strat dłużnika, w sytuacji, gdy roszczenie wierzyciela okaże się z jakichś względów jednak nieuzasadnione. Postanowienie o zabezpieczeniu powinno być natychmiast wykonalne i jednocześnie stanowić podstawę do zlecenia komornikowi poszukiwania majątku dłużnika, co zagwarantuje, że w sytuacji, gdy wierzyciel nie zna sytuacji majątkowej dłużnika, postanowienie o zabezpieczeniu nie będzie jedynie zapisem na papierze.

Tego typu rozwiązanie odciąży również sądy, ponieważ część dłużników, mając świadomość, że ich majątek został zajęty na poczet zaspokojenia przyszłych roszczeń, niezwłocznie uiszcza należności i nie będzie chciała kontynuować czy przedłużać procesu sądowego. Dłużnik będzie miał interes w tym, aby jak najszybciej zwolnić jego majątek od zajęcia. Dzięki temu **przedsiębiorcy uzyskają realną szansę i skuteczne narzędzie na szybsze odzyskanie długu i dalsze inwestowanie odzyskanych środków, nie tracąc jednocześnie czasu na wieloletnie procesy sądowe.**

W kwestii przyspieszenia sądowych postępowań o zapłatę, **BCC proponuje wprowadzenie do obrotu prawnego przepisów obligujących sąd do rozpoznania sprawy w określonym ustawowo terminie, którego przedłużenie byłoby możliwe jedynie w uzasadnionych przypadkach**, przy czym sędzia rozpoznający sprawę byłby zobligowany do wskazania na piśmie prezesowi sądu oraz stronom przyczyny nierozstrzygnięcia sprawy w terminie ustawowym. Jednocześnie, należałoby zwiększyć odpowiedzialność sądów za opóźnienie w rozpoznaniu sprawy m.in. poprzez podniesienie wysokości odszkodowań. Zmiany wymagałby także Regulamin urzędowania sądów powszechnych, poprzez wskazanie spraw gospodarczych o zapłatę, jako mających pierwszeństwo rozpoznania przed wszystkimi innymi sprawami.

Zdaniem BCC, wprowadzenie powyższych rozwiązań przyczyniłoby się znaczący w sposób do przyspieszenia rozpoznania spraw o zapłatę w obrocie gospodarczym, a tym samym do zmniejszenia zjawiska zatorów płatniczych.

Kontakt do eksperta:

Radosław Płonka
ekspert prawny BCC
tel. 501 177 515
e-mail: radoslaw.plonka@bcc.org.pl

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński
rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC
tel. 602 571 395, 22 58 26 113
e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Business Centre Club istnieje od 1991 roku. Jest prestiżowym Klubem przedsiębiorców i największą w kraju, ustawową organizacją indywidualnych pracodawców. Grupa BCC składa się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC. Członkowie BCC zatrudniają ponad 400 tys. pracowników, obroty firm sięgają 20 miliardów złotych. Wśród członków BCC znajdują się największe korporacje krajowe i zagraniczne. Członkami Klubu są także uczelnie wyższe, wydawnictwa, szpitale, prawnicy, dziennikarze, naukowcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC prowadzi działania w blisko 250 miastach i 23 łóżach regionalnych na terenie całej Polski. Koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom. BCC jest członkiem Rady Dialogu Społecznego. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliszewski.
Kontakty prasowe: <http://www.bcc.org.pl/Eksperci.244.0.html>, więcej: <http://www.bcc.org.pl> oraz <http://www.facebook.com/pages/Business-Centre-Club>